

regresije $Y_k = 1,3322x - 2,8063$, koja omogućuje da se, na osnovu vrijednosti suhog ostatka bez masti izračunatog pomoću transformirane Fleischmannove formule, dobije vrijednost suhog ostatka bez masti određenog klasičnim postupkom. Interval pouzdanosti kreće se u prosjeku $\pm 0,39$, a prosječna relativna greška iznosi $\pm 4,39\%$. Može se smatrati da je postignuta preciznost izračunavanja suhog ostatka bez masti na osnovu transformirane Fleischmannove formule zadovoljavajuća.

Summary

Statistical analysis of the results on the amount of dry matter in milk, calculated by Fleischmann's formula on the basis of the amount of fat determined by Gerber's method and the method of Röse-Gottlieb, respectively, has revealed no significant differences (estimation risk $p = 0.05$) between the values obtained on the basis of the amount of fat determined by either method.

A high correlation (0.90) was obtained between the amount of dry residue without fat, determined by the method of drying to a constant mass (on the basis of the amount of fat according to Gerber) and that calculated by means of the transformed Fleischmann formula (Zonji, Mljekarstvo, 1975). By means of the least squares method the following regression equation was obtained: $Y_k = 1,3322x - 2,8063$. The average confidence interval was $\pm 0,39$ and the average relative error $\pm 4,39\%$. Therefore, the precision of the calculation of dry residue without fat on the basis of the transformed Fleischmann formula can be considered satisfactory.

Literatura

- DAVIES O. L. (1961): Statistical Methods in Research and Production, 3. Ed., Oliver and Boyd, 96—149.
- KERN R., JOHANNSMANN H., KIERMEIER F., SEUSS A. (1968): Handbuch der Lebensmittelchemie, Band III/1, Springer-Verlag, 200—216.
- MUDRA A. (1958): Statistische Methoden für landwirtschaftliche Versuche, Paul Parey, 69.
- PRAVILNIK o kvaliteti mlijeka i proizvoda od mlijeka, sirila i mljekarskih kultura, sladoleda i prašaka za sladoled, jaja i proizvoda od jaja, Službeni list SFRJ broj 15/1964.
- ZONJI Đ. (1975): Tabele za proračunavanje sadržaja bezmasne suhe materije u mleku, *Mljekarstvo* 25, 180—182.

Vijesti

U MLJEKARSKOJ INDUSTRIJI »PIONIR« PUŠTENA U RAD NOVA HLADNJAČA

Radni ljudi Mljekarske industrije »Pionir« iz Županje postali su na Dan JNA ove godine bogatiji za još jedan novi objekat: hladnjaču kapaciteta 3.000 tona. Svečanosti su prisustvovali Jure Bilić predsjednik, i Zvonko Čirić potpredsjednik Sabora SR Hrvatske. Ovaj novosagrađeni objekat služit će za skladištenje maslaca i mesa kao i za usluge samom mjestu Županja. Ovo je jedan u nizu novih objekata koji su u »Pioniru« izgrađeni u posljednjih nekoliko godina, a time nije zaključena lista proširenja kapaciteta. Već iduće godine za Dan Republike treba do proradi nova sušara kapaciteta 300 tisuća litara dnevne prerađene. Da bi se stekla prava slika o današnjem »Pioniru«, moramo se vratiti u dane početka rada ovog kolektiva, u 1952. godinu kada je Mljekara puštena u rad.

Kapacitet Mljekare od 25 tisuća litara dnevne prerade 1952 godine, bio je veliki u odnosu na mogućnost sirovinske baze, jer se tada na prostorno velikom području sakupljalo relativno malo mlijeka. Vođenjem ispravne politike otkupa mlijeka, sirovinsko se područje smanjivalo, a količina sirovine povećavala. Povećavanjem sirovine nametala se potreba za uvođenjem suvremene tehnologije i proširenja kapaciteta.

Prvi veći poduhvat koji su radni ljudi »Pionira« izveli 1962 godine, bila je gradnja nove kotlovnice. Umjesto dotadašnjih malih kotlova na ugalj, ugrađeni su novi suvremeni kotlovi na mazut, koji i danas u potpunosti zadovoljavaju potrebe tvornice. Već 1964. godine gradi se sušara »Jedinstvo« od 100 tisuća litara dnevne prerade. Tih godina i priliv sirovina dostiže dnevno 90.000 litara što obećava bolje dane za Mljekaru i proizvođače mlijeka.

Godine 1966. dolazi do poznate mljekarske krize izazvane uvozom velikih količina mlijeka u prahu po dempinškim cijenama, što je dovelo do smanjenja otkupa mlijeka i pokolja krava, čije se posljedice i danas osjećaju. Tada je na zalihama u »Pioniru« bilo 1.070 tona mlijeka u prahu, a gubici u 1969. bili su oko 600 milijuna starih dinara. Kada su posljedice ove teške krize prebrođene, stanje na tržištu normalizovano a sirovina počela bilježiti porast, tada se u »Pioniru« donosi odluka o proširenju kapaciteta. Izgrađena je sušara »Anhydro« kapaciteta 120 tisuća litara dnevne prerade, koja je počela sa radom 4. 7. 1974 godine i označila novu eru u razvoju ovog kolektiva.

Proširenje kapaciteta na jednoj strani iziskuje lančano povećanje u cijelom procesu proizvodnje. Ako se to blagovremeno ne otkloni, pojavljuje se tzv. »usko grlo« u proizvodnji, u ovom slučaju pasterizacija. Ulažu se pozamašna sredstva i propusna moć pasterizacije se povećava sa 5 na 20 tisuća litara na sat, a štete koje su do tada nastajale od kiselog mlijeka svedene su na minimum.

Većom potražnjom maslaca na tržištu, nabavljeno je najsuvremenije i danas u Jugoslaviji najveće postrojenje za kontinuiranu proizvodnju maslaca sa mogućnošću prerade 8 tona za osam sati rada. Tu su i moderni strojevi za sitno pakovanje maslaca, koji zadovoljavaju zahtjevima tržišta.

Odjeljenje za konzumne proizvode koje je novijeg datuma, već je nekoliko puta mijenjalo svoj lik. Počelo se najprije sa punjenjem mlijeka u bocama, zatim je nabavljena »Hasia« za pakovanje u plastičnu foliju, pa stroj »Prepack«, da bi prošle godine nabavili dvostruki »Prepack«.

Proizvodnja jogurta i vrhnja je najprije počela u kantama, da bi to danas činili u suvremenim zrijačima, a fermentiranje u najsuvremenijim termokomorama. Kapaciteti ledene vode nisu mogli zadovoljiti potrebe pasterizacije, pa je izgrađena nova kompresorska stanica za proizvodnju ledene vode kapaciteta 140 m³ i time je riješen taj problem za budućih dvadeset godina. Prilivom većih količina sirovine i povećanom proizvodnjom mlijeka u prahu, nametnula se potreba za gradnjom skladišnog prostora. Izgrađeno je novo skladište veličine 2.400 m² korisnog prostora koje je predato na upotrebu 29. 11. 1976. godine.

Uvođenjem novih postrojenja i tehnoloških inovacija, iziskivalo je veću potrošnju električne energije. Stara trafostanica od 400 kwh zamijenjena je novom od 1.800 kwh, koja je proradila 29. 11. 1976. godine. Ove godine je predato na upotrebu i nova upravna zgrada, a dotadašnje prostorije uprave adaptirane su za garderobe radnika u pogonu i proširenje laboratorija. Nekadašnji vozni park kojeg je sačinjavalo nekoliko kamiona marke »Commer«,

zamijenjen je FAP-ovim i TAM-ovim kamionima, čiji je kapacitet oko 240 tona korisne nosivosti i sposoban je da preveze sve količine sirovine i gotovih proizvoda, a godišnje prevali preko 1.500.000 kilometara.

Proizvodi Mljekarske industrije »Pionir« iz Županje troše se širom naše zemlje i svojom kvalitetom zadovoljavaju stroge uvjete tržišta. Nema republike i pokrajine gdje se »Pionirova« roba ne prodaje.

Sve je to postignuto u ovom kratkom roku, zahvaljujući zalaganju svih članova kolektiva. Proizvodi Mljekarske industrije »Pionir« redovno osvajaju najviša priznanja na sajmovima i izložbama.

Ulaganja u razvoj kapaciteta i odabiranja najboljih tehnoloških rješenja, krunisano je dobrim poslovnim rezultatima, a odlučujući faktor je povećanje produktivnosti rada. Da je to tako, poslužiti ćemo se podacima koji to očito potvrđuju:

U 1959. godini sa 122 zaposlena radnika prerađeno je 7.546.045 litara što po radniku iznosi 61.852 litara. 1967. godine sa 167 radnika prerađeno je 22.950.056 litara, ili 137.425 litara po radniku.

U rekordnoj 1977. godini prerađeno je 61 milijun litara sa 202 radnika ili 302.000 litara po radniku, a to jasno govori da je produktivnost rasla po prosječnoj godišnjoj stopi od preko 33%, i sa ovakvim porastom produktivnosti »Pionir« se svrstava u red vodećih mljekara u Jugoslaviji. Gradeći nove kapacitete, radni ljudi »Pionira« su i sebe izgrađivali, radili i učili, uzdizali se da bi mogli ovladati suvremenom tehnologijom. Današnja kvalifikaciona struktura zaposlenih u potpunosti zadovoljava suvremenu tehnologiju, a ulažu se sredstva za školovanje novih kadrova.

Velika pažnja poklanja se društvenom i osobnom standardu radnika. Već dvadeset godina radnici imaju topli obrok, a za prijevoz na posao koristi se autobus kolektiva. Veliki broj radnika koristi odmaralište Kombinata u Markarskoj a nije mali broj onih koje kolektiv šalje na banjsko-klimatsko liječenje. Često se organiziraju drugarski susreti sa radnicima iz drugih mljekara, razni izleti, posjete sajmovima i dr. Od 206 zaposlenih radnika samo njih 5—6 nema riješeno stambeno pitanje, dok ostali imaju društveni stan ili vlastitu kuću koju su gradili uz kreditnu pomoć Mljekare.

Samoupravljanje je veoma razvijeno, gotovo svaki radnik je prošao kroz organe samoupravljanja, a ni jedna odluka nije donešena mimo organa upravljanja. »Pionir« je među prvima uveo nagrađivanje prema radu još prije deset godina i usavršavanjem toga sistema u provođenju ZUR-a nije bilo poteškoća, već je drugima služio za primjer. Od ukupnog broja zaposlenih, više od polovice radnika je sa stažom dužim od deset godina u »Pioniru«, a to govori o velikoj privrženosti radnika svom kolektivu.

Za ovakav rad i uspješan razvoj, kolektiv je ove godine dobio dva velika priznanja.

Prvo priznanje je »DIPLOMA SAMOUPRAVLJANJA 78«, koju dodjeljuje Vijeće Saveza Sindikata SR Hrvatske, koja se dodjeljuje za uspjehe postignute u razvoju proizvodnih i samoupravnih odnosa.

Drugo veliko priznanje kolektiv je dobio od Predsjednika Republike, koji je odlikovao 16 članova kolektiva za uspješan stvaralački rad u razvoju kolektiva i društva.

Dušan Miličić